

**Informacja o badaniu sondażowym zrealizowanym w Filii WUP w Bielsku - Białej.
Raport opracowany został przez Panią Ewę Langowską.**

Staż to forma aktywizacji zawodowej młodzieży, dzięki której pracodawca zyskuje osobę do pracy, natomiast pracownik zdobywa doświadczenie i nowe kwalifikacje. Forma ta adresowana jest do osób bezrobotnych, nie mających doświadczenia zawodowego. Staż dla bezrobotnych jest instrumentem powszechnie stosowanym w praktyce urzędów pracy. W *Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* „staż” został zdefiniowany jako „nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy, przez wykonywanie zadań w miejscu pracy, bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą”. Celem skierowania do odbycia stażu jest umożliwienie osobie bezrobotnej nabycia praktycznych umiejętności i zdobycie pierwszego doświadczenia zawodowego w rzeczywistych warunkach pracy. Pracodawca przyjmując na staż otrzymuje świadczenie pracy, nie ponosząc przy tym żadnych kosztów wynagrodzenia za świadczoną pracę. Ponadto ma możliwość sprawdzenia przydatności zawodowej stażysty pod kątem jego ewentualnego zatrudnienia po zakończeniu stażu.

Staż przeznaczony jest dla młodych osób bezrobotnych do 25 roku życia oraz bezrobotnych absolwentów szkół wyższych, którzy nie ukończyli 27 roku życia. Bezrobotnemu, w okresie odbywania stażu przysługuje stypendium. Pomimo, że stażysta wykonuje wiele obowiązków o charakterze pracowniczym i dostaje za to pieniądze, to w czasie stażu nie nawiązuje stosunku pracy i nadal posiada status osoby bezrobotnej.

Przeprowadzone badanie ankietowe miało na celu poznanie opinii i odczuć osób odbywających staż dla bezrobotnych na temat tej formy aktywizacji zawodowej młodzieży. W trakcie sondażu zdiagnozowane zostały następujące problemy badawcze: rodzaj zadań powierzanych stażystom, korzyści z uczestnictwa w stażu dla bezrobotnych, perspektywy uzyskania stałego miejsca pracy po zakończeniu stażu, poziom zadowolenia z odbywanego stażu, uwagi dotyczące organizacji stażu dla bezrobotnych.

Sondaż przeprowadzony został wśród osób przebywających na stażu przez okres co najmniej 3 miesięcy. Źródłem informacji i narzędziem badawczym była anonimowa ankieta wypełniana przez stażystów w czasie comiesięcznych wizyt w Powiatowych Urzędach Pracy z terenu działania Filii WUP w Bielsku-Białej. W sumie uzyskano 268 prawidłowo wypełnionych kwestionariuszy, które stanowiły nasz materiał badawczy.

Z przeprowadzonego badania wynika iż:

- ✓ 38,4% respondentów pracodawcę na staż znalazło samodzielnie, natomiast 61,6% skorzystało z pośrednictwa powiatowego urzędu pracy. Analiza uzyskanych odpowiedzi pozwala stwierdzić, że urzędy pracy o wiele częściej pośredniczą w zorganizowaniu stażu w firmie państwowej niż prywatnej.
- ✓ W trakcie odbywania stażu, ponad połowa badanych osób (55,6%) nie pracowała w swoim wyuczonym zawodzie. Z uzyskanych informacji wynika, że stażyści najczęściej wykonywali prace związane z bieżącymi zadaniami wynikającymi z charakteru pracy w danej firmie (72,8%) oraz proste prace biurowe (70,5%). Połowa respondentów przyznała, że wykonywała prace administracyjne tj. redagowanie pism, wystawianie zaświadczeń i dokumentów (52,2%) oraz zajmowała się obsługą klientów (51,5%). Zadania powierzane badanym stażystom z reguły odpowiadały ich oczekiwaniom.
- ✓ Przeszło trzy czwarte respondentów (78,0%) uznało uczestnictwo w stażu za cenne doświadczenie, które podniesie ich wartość na rynku pracy. Zdaniem ankietowanych największą korzyścią wynikającą z odbywania stażu jest nabycie niezbędnego doświadczenia zawodowego (86,6% wskazań). Staż dla bezrobotnych umożliwia także

podnoszenie swoich kwalifikacji i wykorzystanie już posiadanych umiejętności (po 57,5% wskazań), daje większą pewność siebie (54,5% wskazań) oraz uczy pracy w grupie (50,0% wskazań). Jedna trzecia badanych (36,2%) uważa, że przebywanie na stażu stwarza perspektywę uzyskania stałego miejsca pracy. Załedwie 1,1% badanych uznało, iż staż dla bezrobotnych jest formą aktywizacji, która nic nie daje i nie przynosi żadnych korzyści.

- ✓ Pracodawca, który decyduje się przyjąć osobę na staż, zyskuje korzyści nie tylko finansowe, ale także wynikające z dobrego poznania i sprawdzenia osoby, która w przyszłości mogłaby stać się pracownikiem danej firmy. Z kolei odbywająca staż, młoda osoba ma możliwość zaprezentowania siebie i swoich umiejętności. Jak wynika z odpowiedzi, blisko jedna trzecia badanych (29,1%) sądzi, że po zakończonym stażu pracodawca zaproponuje im dalsze zatrudnienie, natomiast jedna czwarta (25,7%) nie liczy na taką propozycję. Największa grupa ankietowanych, stanowiąca 45,2% ogółu nie potrafiła ocenić, czy ma szansę na pozostanie w firmie po odbyciu stażu dla bezrobotnych.
- ✓ Ponad połowa respondentów (53,0%) zadeklarowała, że gdyby zakład pracy zaproponował im zatrudnienie po ukończeniu stażu, to przyjęliby taką propozycję, a jedna piąta (19,0%) przyznała, iż zależałoby to od zaproponowanych przez pracodawcę warunków. Tylko 4,1% badanych nie wyraziło chęci skorzystania z ewentualnej propozycji pracy.
- ✓ Odbywanie stażu w określonej firmie nie wyklucza poszukiwania zatrudnienia u innego pracodawcy. Spośród osób objętych badaniem - 43,3% zapewniło, że uczestnicząc w stażu jednocześnie szuka innej stałej pracy. Większość ankietowanych (70,7%) przyznała, iż pracodawca umożliwia im poszukiwanie pracy w trakcie stażu (np. zwalniając na rozmowy kwalifikacyjne u innego pracodawcy). Pozostałe 29,3% badanych zaznaczyło, że pracodawca nie stwarzał takich możliwości.
- ✓ Respondenci pozytywnie ocenili swój udział w stażu dla bezrobotnych. Aż 92,5% z nich było zadowolonych z odbywanego stażu, a 89,6% osób czuło, że są przydatni w firmie, w której odbywają staż. Inne odczucia miało 10,4% stażystów uczestniczących w sondażu. Dla 2,2% badanych udział w stażu był czasem straconym, a 8,2% czuło się wykorzystywanych przez pracodawcę. Miejsce odbywania stażu nie miało wpływu na odczucia osób objętych badaniem.
- ✓ Zdaniem większości osób wyrażających swoją opinię, staż dla bezrobotnych to dobra i przydatna forma aktywizacji zawodowej, która przygotowuje młode osoby do podjęcia pracy. Pozwala na zapoznanie się z charakterem danej pracy i sprawdzenie samego siebie jako pracownika. Daje szansę na zdobycie niezbędnego doświadczenia, rozwijanie już posiadanych umiejętności i zdobywanie nowych kwalifikacji. Respondenci uważają, iż staż pomaga odnaleźć się na rynku pracy i zwiększa szansę na zdobycie nowej pracy po odbyciu stażu. Jednak w opinii ankietowanych, stypendium powinno być znacznie wyższe, gdyż na stażu wykonuje się czynności lub zadania w wymiarze czasu obowiązującym pracownika zatrudnionego na danym stanowisku pracy lub w danym zawodzie. Zagwarantowane powinno być również późniejsze zatrudnienie, jeżeli stażysta spełnia wymagania pracodawcy.
- ✓ Należy mieć nadzieję, że dla większości młodych ludzi odbywanie stażu nie będzie tylko krótkim epizodem skutkującym dalszym bezrobociem, ale udowodnią oni swoją przydatność dla zakładów w których zdobywają umiejętności praktyczne.

Opracowała:

Ewa Langowska